

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства енергетики України
«Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання
природного газу»
(далі – проєкт наказу)

1. Мета

Метою проєкту наказу є актуалізація порядку припинення (обмеження) постачання природного газу споживачам, конкретизація Правил про безпеку постачання природного газу, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.11.2015 № 686, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 30.11.2015 за № 1489/27934 (далі – Правила), а також кола споживачів, які надають важливі суспільні послуги.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Главою 8 розділу I Правил передбачено порядок припинення (обмеження) постачання природного газу споживачам.

Застосування вказаного порядку здійснюється з урахуванням, зокрема, категорій захищених споживачів, а також споживачів, які надають важливі суспільні послуги. Перелік таких категорій визначено главою 2 розділу I Правил.

Цими Правилами встановлено порядок формування переліків споживачів природного газу з урахуванням визначених правилами критеріїв та категорій розподілу споживачів на групи черговості припинення (обмеження) постачання природного газу, на підставі яких, у випадку настання кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації, Міненерго може приймати рішення про припинення (обмеження) постачання природного газу.

Виконання умов Правил потребує належної взаємодії між Міненерго, державними адміністраціями відповідних рівнів, операторами газорозподільних системи, оператором газотранспортної системи та іншими суб'єктами ринку природного газу.

Практика застосування Правил засвідчила необхідність їх актуалізації та удосконалення, зокрема:

у частині визначення критеріїв для віднесення споживачів до певної групи черговості припинення (обмеження) постачання природного газу;

у частині порядку формування відповідних груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації;

щодо інформування споживачів про припинення (обмеження) постачання природного газу в межах цих Правил;

стосовно консолідації даних про споживачів природного газу та об'єкти газоспоживання в межах виконання Правил.

Проєкт наказу спрямований на удосконалення положень, що визначають коло споживачів, які надають важливі суспільні послуги, підвищення ефективності та оптимізацію процесу формування переліків споживачів і розподілу їх на групи черговості припинення (обмеження) постачання природного газу, раціоналізацію критеріїв під час формування зазначених переліків та груп, а також на розширення повноважень та субсидарності державних адміністрацій відповідних рівнів для забезпечення оперативного вирішення ситуацій на місцях.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про ринок природного газу», правила про безпеку постачання природного газу розробляються з урахуванням вимог, визначених зазначеною статтею, зокрема щодо оцінки економічного впливу відповідних заходів, їх ефективності та економічності, а також наслідків для функціонування ринку природного газу, споживачів і довкілля.

Правила повинні ґрунтуватися на ринкових засадах, бути прозорими та недискримінаційними, не передбачати заздалегідь неможливості їх виконання, не спотворювати конкуренцію на ринку природного газу та не перешкоджати його розвитку. Такі правила не повинні створювати надмірного тягаря для суб'єктів ринку природного газу та мають мінімізувати негативні наслідки для його функціонування.

3. Основні положення проєкту акта

Основними положеннями проєкту наказу є затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.11.2015 № 686, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 30.11.2015 за № 1489/27934.

4. Нормативно-правові акти, що діють у цій сфері:

У цій сфері правового регулювання діють такі нормативно-правові акти:

Конституція України;

Закон України «Про ринок природного газу»;

наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.11.2015 № 686 «Про затвердження Правил про безпеку постачання природного газу», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.11.2015 за № 1489/27934.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проєкту наказу не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Публічні консультації, відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 03.11.2010 № 996 № «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», не проводились.

Проєкт наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проєкті наказу відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна, громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація проєкту наказу сприятиме гармонізації нормативно-правової бази у сфері створення належних умов для забезпечення безпеки постачання природного газу у випадку настання кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації та запровадження графіків припинення (обмеження) постачання природного газу.

Очікуваний вплив реалізації проєкту наказу на:

ринкове середовище: негативного впливу не передбачається;

захист прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави: реалізація проєкту наказу поліпшить спроможність газової галузі забезпечувати належний рівень безпеки постачання природного газу;

розвиток регіонів та спроможність територіальних громад: негативного впливу не передбачається;

ринок праці та рівень зайнятості населення: вплив відсутній;

громадське здоров'я, екологія та навколишнє природне середовище: вплив відсутній.

Проект наказу має регуляторний характер.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації проєкту наказу на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Суб'єкти ринку природного газу	Оптимізація умов виконання обов'язків суб'єктами ринку природного газу	Підвищення ефективності функціонування ринку природного газу та рівня безпеки його постачання, зниження ризиків виникнення аварійних ситуацій
Споживачі природного газу	Забезпечення належного рівня захисту побутових споживачів	Мінімізація можливих негативних наслідків на ринку природного газу

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр енергетики України**

Денис ШМИГАЛЬ

«___» _____ 2026 року